

Bruksela, dnia 11.5.2022 r.
SWD(2022) 210 final

DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI
STRESZCZENIE SPRAWOZDANIA Z OCENY SKUTKÓW

[...]

Towarzyszący dokumentowi:

**Wniosek DOTYCZĄCY ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I
RADY**

**ustanawiającego przepisy mające na celu zapobieganie niegodziwemu traktowaniu
dzieci w celach seksualnych i jego zwalczanie**

{COM(2022) 209 final} - {SEC(2022) 209 final} - {SWD(2022) 209 final}

Streszczenie oceny skutków

Streszczenie oceny skutków wniosku w sprawie rozporządzenia ustanawiającego przepisy mające na celu zapobieganie niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych i jego zwalczanie

A. Zasadność działań

Na czym polega problem i dlaczego jest to problem na szczeblu UE?

Niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych, **zarówno w internecie, jak i poza nim**, jest szczególnie poważnym przestępstwem, które wpływa na **bezpieczeństwo publiczne** w UE i **narusza prawa podstawowe dzieci**. Pociąga ono za sobą szereg różnych i poważnych konsekwencji, z którymi ofiary zmagają się przez całe życie. Niektóre przestępstwa związane z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych nie są adekwatnie traktowane w UE ze względu na wyzwania dotyczące ich wykrywania, zgłaszania oraz podejmowania działań przez odpowiednich dostawców usług, a także niewystarczający zakres zapobiegania im oraz pomocy dla ofiar. Różnice w zakresie reagowania na poziomie krajowym mają negatywny wpływ na rynek wewnętrzny. Dzieci są narażone w internecie na coraz większe ryzyko i doświadczanie krzywd, a materiały przedstawiające niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych rozprzestrzeniają się w internecie w coraz większych ilościach. W ocenie skutków wskazuje się trzy główne czynniki powodujące ten problem:

1. Niektórzy dostawcy usług podejmują **dobrowolne działania** w zakresie wykrywania w internecie treści związanych z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych w internecie, lecz okazały się one niewystarczające.
2. **Nieefektywność** w zakresie **współpracy publiczno-prywatnej** między dostawcami usług *online*, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i organami publicznymi utrudnia skuteczne zwalczanie niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych. Państwa członkowskie w coraz większym stopniu podejmują działania na szczeblu krajowym w celu nałożenia szczególnych obowiązków w odniesieniu do tych ewidentnie nielegalnych treści, powodując **fragmentację rynku wewnętrznego**;
3. Działania państw członkowskich mające na celu **zapobieganie** niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych oraz **pomoc ofiarom** są **ograniczone, rozbieżne, nieskoordynowane**, a ich **poziom skuteczności jest niejasny**.

Co należy osiągnąć?

Celem ogólnym jest poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego poprzez wprowadzenie **jasnych, jednolitych i zrównoważonych przepisów unijnych** mających na celu **zapobieganie niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych i jego zwalczanie**, w szczególności poprzez wyjaśnienie roli i obowiązków dostawców usług *online*. **Cele szczegółowe** są następujące:

1. zapewnienie skutecznego **wykrywania, usuwania i zgłaszania** niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych w internecie w sytuacji, gdy są zaginione;
2. zwiększenie **pewności prawa, przejrzystości i rozliczalności** oraz zapewnienie **ochrony praw podstawowych**; oraz
3. ograniczenie **rozprzestrzeniania się i skutków** niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych poprzez ujednoczenie przepisów i **lepszą koordynację** działań.

Na czym polega wartość dodana podjęcia działań na poziomie UE (zasada pomocniczości)?

Ze względu na transgraniczny i międzysektorowy charakter walki z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych i obecne rozdrobnienie **państwa członkowskie nie są w stanie osiągnąć zadowalającej poprawy w tym zakresie, gdy działają samodzielnie lub w sposób nieskoordynowany**. Ponadto, aby ułatwić działania państw członkowskich, działanie na poziomie UE ograniczyłoby koszty przestrzegania przepisów i koszty operacyjne, w szczególności dla dostawców usług *online*, poprawiając **funkcjonowanie rynku wewnętrznego** poprzez **zmniejszenie rozdrobnienia**. Działania UE pomogłyby w rozpowszechnieniu w całej UE **najlepszych praktyk i doświadczeń zdobytych na poziomie krajowym**, zmniejszeniu **uzależnienia od państw trzecich** i ułatwieniu **współpracy** z nimi.

B. Rozwiązania

Jakie są różne warianty działań służących osiągnięciu celów? Czy istnieje wariant preferowany?

<p>Wariant A: Praktyczne środki usprawniające zapobieganie, wykrywanie, zgłaszanie i usuwanie oraz zapewniające lepszą pomoc ofiarom, jak również utworzenie Unijnego Centrum ds. zapobiegania i pomocy ofiarom.</p> <p>Wariant B: Wariant A + przepisy 1) określające warunki dotyczące dobrowolnego wykrywania, 2) nakładające wymóg obowiązkowego zgłaszania i usuwania treści związanych z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych w internecie oraz 3) rozszerzające działalność Unijnego Centrum w taki sposób, aby wspierało ono również wykrywanie, zgłaszanie i usuwanie.</p> <p>Wariant C: Wariant B + obowiązkowe wykrywanie znanego materiału przedstawiającego niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych.</p> <p>Wariant D: Wariant C + obowiązkowe wykrywanie nowych materiałów przedstawiających niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych.</p> <p>Wariant E: Wariant D + obowiązkowe wykrywanie nagabywania dzieci dla celów seksualnych. Ten wariant jest wariantem preferowanym.</p>
<p>Jakie są opinie poszczególnych zainteresowanych stron? Jak kształtuje się poparcie dla poszczególnych wariantów?</p> <p>Zainteresowane strony ogólnie zgodziły się co do tego, jak ważne jest wzmoczenie wysiłków w walce z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych, zarówno w internecie, jak i poza nim, bez powielania lub niepotrzebnego zakłócania obecnych działań, i odniosły się przychylnie do koncepcji utworzenia Centrum Unijnego. Organy publiczne i organizacje pozarządowe zajmujące się prawami dziecka poparły nałożenie obowiązku wykrywania, zgłaszania i usuwania treści przedstawiających niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych zamieszczonych w internecie, natomiast dostawcy usług opowiedzieli się za podejściem dobrowolnym, które ułatwiłoby obecne działania i wprowadzanie innowacji. Organizacje pozarządowe zajmujące się ochroną prawa do prywatności podkreśliły, jak ważne jest, by nie osłabiać szyfrowania i przestrzegać zakazu ogólnego monitorowania.</p>
<p>C. Skutki wdrożenia preferowanego wariantu</p>
<p>Jakie korzyści przyniesie wdrożenie preferowanego wariantu lub – jeśli go nie wskazano – głównych wariantów?</p> <p>Oczekuje się, że inicjatywa ograniczy rozdrobnienie jednolitego rynku i zwiększy pewność prawa, poprawi identyfikację, ochronę i wsparcie ofiar niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych oraz zapewni skuteczne zapobieganie tym przestępstwom i ułatwi prowadzenie dochodzeń. Zwalczanie niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych i zapobieganie mu zwiększy ochronę praw dziecka, ponieważ zmniejszy się rozprzestrzenianie i skutki niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, w tym obciążenie gospodarcze związane ze zdrowiem, zatrudnieniem i innymi kosztami pośrednimi, a także utrata produktywności.</p>
<p>Jakie są koszty wdrożenia preferowanego wariantu lub – jeśli go nie wskazano – głównych wariantów?</p> <p>Główne koszty preferowanego wariantu poniosą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostawcy usług – koszty wypełnienia obowiązku wykrywania, zgłaszania i usuwania materiałów przedstawiających niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych w internecie (szacowane jednorazowe koszty w wysokości 1,6 mld EUR i roczne koszty w wysokości 1,5 mld EUR); • organy publiczne – koszty rozpatrywania zwiększonej liczby zgłoszeń (szacowane koszty jednorazowe w wysokości 5,4 mln EUR i roczne koszty w wysokości 825,6 mln EUR); • Unijne Centrum (szacowane koszty jednorazowe w wysokości 5 mln EUR i roczne koszty w wysokości 25,7 mln EUR).
<p>Jakie są skutki dla MSP i konkurencyjności?</p> <p>Najistotniejsze skutki dla MSP wynikają z obowiązku wykrywania, zgłaszania i usuwania materiałów przedstawiających niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych zamieszczonych w internecie, wykrytych w ramach świadczonych przez MSP usług. Skutki gospodarcze zostaną złagodzone dzięki swobodnemu dostępowi do technologii umożliwiających wykrywanie, zgłaszanie i usuwanie, co ułatwi Unijne Centrum. Jednolite przepisy dotyczące walki z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych ułatwią MSP prowadzenie działalności na całym jednolitym rynku, pomagając przedsiębiorstwom <i>scale-up</i> i innowatorom, a jednocześnie przyczyniając się do uczynienia środowiska internetowego bezpieczniejszym dla dzieci.</p>
<p>Czy przewiduje się znaczące skutki dla budżetów i administracji krajowych?</p>

<p>Oczekuje się, że w następstwie inicjatywy wzrośnie liczba zgłoszeń dotyczących niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych. Będzie to generowało koszty dla organów publicznych, w szczególności związane z prowadzeniem dochodzeń.</p> <p>Z drugiej strony, Unijne Centrum pomoże organom publicznym w ustalaniu priorytetów w kwestii dochodzeń dzięki zwiększeniu jakości zgłoszeń oraz umożliwi bardziej efektywne wykorzystanie zasobów i wiedzy fachowej dostępnych w UE, także w zakresie zapobiegania i pomocy ofiarom. W tych obszarach centrum ułatwi koordynację między państwami członkowskimi, co pozwoli uniknąć powielania działań.</p>
<p>Czy wystąpią inne znaczące skutki?</p> <p>Preferowany wariant ma na celu ochronę wszystkich praw podstawowych, w tym praw podstawowych do godności i integralności osoby ludzkiej, zakazu nieludzkiego lub poniżającego traktowania, a także praw dziecka (w tym praw dzieci do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego oraz do ochrony danych osobowych). Jednocześnie preferowany wariant miałby wpływ na prawa podstawowe wszystkich użytkowników przedmiotowych usług, w szczególności na prawo do poszanowania prywatności (w tym komunikacji, która stanowi część szerszego prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego), do ochrony danych osobowych oraz do wolności wypowiedzi i informacji. Przepisy powinny zawierać zabezpieczenia uwzględniające różny stopień inwazyjności w zależności od charakteru usług <i>online</i>, tak by osiągnąć sprawiedliwą równowagę między poszczególnymi prawami podstawowymi oraz zdolność do bardziej właściwego reagowania na niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych w świetle zarówno obecnych, jak i zmieniających się zagrożeń, w szczególności tych pojawiających się w wysoce dynamicznym środowisku cyfrowym.</p>
<p>Proporcjonalność</p> <p>Przedmiotowe prawodawstwo służy realizacji uzasadnionego celu, jakim jest skuteczniejsze przeciwdziałanie niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych w internecie, w tym lepsza ochrona ofiar będących dziećmi dzięki skuteczniejszemu wykrywaniu, zgłaszaniu i usuwaniu, oraz określa niezbędne warunki i zabezpieczenia. Preferowany wariant nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów ogólnych i szczegółowych określonych w odniesieniu do interwencji UE. W szczególności zapewnia on poszanowanie zakazu ogólnego monitorowania oraz sprawiedliwą równowagę między poszczególnymi prawami.</p>
<p>D. Działania następcze</p>
<p>Kiedy nastąpi przegląd przyjętej polityki?</p> <p>Wyniki wdrożenia preferowanego wariantu będą monitorowane za pomocą wskaźników realizacji celu, które będą opracowywane przez organy publiczne, dostawców usług i Unijne Centrum. Na podstawie tych wskaźników Komisja będzie co 5 lat przygotowywać sprawozdanie z wdrażania, a co 5 lat – ocenę.</p>